

TOMI LOUNIO:

Hölkä henkireikänä Kolumbiassa

Muutin Bogotaan, Kolumbian pääkaupunkiin, elokuussa 2020 keskelle pahinta pandemiaa. Tulin töihin Suomen suurlähetystön päällikön sijaiseksi, mutta tapasin työyhteisöni kasvotusten vasta neljä kuukautta myöhemmin. Liikunta oli tärkeä henkireikä, kun asuin uudessa maassa, enkä voinut tutustua ihmisiin.

KAHDEKSAN MILJOONAN ASUKKAAN metropolin kadut olivat koronarajoitusten takia tyhjä. Kahden viikon tiukan kotikaranteenin jälkeen sain ulkoilla enintään tunnin päivässä. Maa oli minulle täysin vieras, joten yksinäiset hölkkälennet autiossa kaupungissa tuntuivat oudoilta. Liikunta on aina ollut osa elämäni. Ensin pelasin 20 vuotta jalkapalloa, jonka jälkeen olen harrastanut 10 vuotta maratonjuoksua.

Saman syksyn aikana rajoitustoimenpiteitä kevennettiin – sitten taas tiukennettiin. Kolumbia lukeutui koronapandemiasta pahiten kärsineisiin maihin ja kotikaranteenit olivat ehdottomia. Bogota sijaitsee yli 2600 metrin korkeudessa Andien vuoristossa, minkä takia happea on ilmassa niukasti. Kasvomaskipakon takia hengittäminen juostessa oli hyväkuntoisellekin haastavaa. Lopulta ostin kotiimme käytetyn juoksumaton, kun ulkoliikunta alkoi tuntua liian hankalalta.

Pyöräily on koko kansan huvi ja ylpeydenaihe

Vuoden 2021 aikana maan rokotuskampanja on kuitenkin edennyt ja elämä on muuttunut normaalimmaksi. Olen alkanut taas juosta ja pyöräillä ulkona, mikä onkin ehdottomasti paras tapa tutustua ruuhkaiseen kotikaupunkiin. Kolmevuotias Viljo-poikani kulkee usein pyöräistuimessa takanani, mikä tuntuu olevan täällä ihmetyksen aihe. Lastenistuinta on hyvin harvoilla, vaikka pyöräily onkin suosittua. Kolumbia on yksi maailman menestyneimmistä maista maantiepyöräilyssä, ja tähti-pyöräilijät Egan Bernal ja Nairo Quintana ovat todellisia kansallissankareita.

Bogotassa on todella paljon puistoja, joissa ihmiset viettävät aikaa liikkuen ja muuten vain rentoutuessa. Niistä suurin, Simon Bolívarin puisto, levittäytyy peräti 400 hehtaarin alueelle. Se on selvästi isompi kuin New Yorkin

Kuva: Tomi Lounion kotialbumi

keskuspuisto ja lähes kolme kertaa suurempi kuin Lontoon Hyde Park. Käymme jossain monista puistoista perheemme kanssa lähes päivittäin. Emmekä ole ainoita: koronan takia pyöräily on kasvattanut suosiotaan suhteessa yksityisautoiluun ja puistot ovat täyttyneet kuntoilijoista.

Kaupunginjohto uskoo vihreisiin arvoihin

Olen töideni puolesta iloinnut Bogotan uudesta ympäristösuunnitelmasta, jossa aiotaan panostaa viheralueiden ja ilmanlaadun kehittämiseen entisestään. Kaupunginjohto on ollut yhteydessä myös Helsingin kaupunkiin oppiakseen parhaita käytäntöjä vihreää ympäristöä tukevista ratkaisuista. Vihreää puoluetta edustavan pormestari **Claudia Lopezin** ajamat uudistukset esimerkiksi pyöräilyinfrastruktuurin edistämiseksi ovat tosin suuttaneet autoilun näkökulmasta kaupunkisuunnittelua katsovia kriitikoita.

Kolumbiassa on kansainvälisesti yhä varsin huono maine, jonka juuret ulottuvat 1980–90-lukujen kokaiinisotiin. Maan tilanne on kuitenkin rauhoittunut kovasti 2000-luvulla, etenkin vuoden 2016 rauhansopimuksen solmimisen jälkeen. Tällä hetkellä Bogotan lukeutuu rikostilastojen perusteella jopa koko Latinalaisen Amerikan turvallisimpien pääkaupunkien joukkoon. Tästä huolimatta elintaso- ja turvallisuuserot eri asuinalueiden välillä ovat huomattavia. Pandemian vaikutuksesta yhä useammat kansalaiset ovat ajautuneet köyhyyteen, minkä seurauksena esimerkiksi kännyköiden ja polkupyörien ryöstöt ovat yleistyneet. Olen itse tarkka reittivalinnoistani, eikä minulla ole ollut tähän mennessä minkäänlaisia ongelmia turvallisuusasioiden suhteen.

Futishuuma koskettaa kaikkia – trendilajit lähinnä nousevaa keskiluokkaa

Pyöräilyn ohella kolumbialaiset rakastavat jalkapalloa. Miesten maajoukkue ylsi kesäkuussa Etelä-Amerikan mestaruusturnauksessa hienosti pronssille, mikä on nostattanut futishuuma entisestään. Maajoukkueen pelipäivinä on uskomatonta, miten aivan koko kaupunki kohahtaa maalin syntyessä. Jalkapallo on omaakin sydäntäni lähellä, ja olen ilokseni päässyt vaihtamaan ajatuksia maan futiskulttuurista HJK:n taustaryhmästä bogotalaisen Fortalezan valmentajaksi siirtyneen **Anton Matinlaurin** kanssa. Anton on kertonut kiinnostavasti esimerkiksi korkean ilmanalan vaikutuksista fyysiseen harjoitteluun. Hän on myös kiinnittänyt huomiota siihen, miten vaatimattomissa elinoloissa osa hänen pelaajistaan on kasvanut.

Vaikka Kolumbia ei ole enää virallisesti kehitysmaa, vaan peräti ylemmän keskitulotason maa, niin yli 40 prosenttia väestöstä elää yhä köyhyydessä. 2000-luvun aikana huomattava osa väestöstä on noussut köyhyydestä, mutta pandemian talousvaikutukset ovat kääntäneet trendin huonompaan suuntaan. Tulotaso vaikuttaa suoraan myös liikuntatottumuksiin. Keskiluokan ja vauraan väestöosan keskuudessa kuntosalit, ryhmäliikuntatunnit, jooga ja esimerkiksi crossfit ovat nyt koronarajoitusten väistyessä todella suosittuja. Myös mailapelit, kuten squash, keräävät uusia harrastajia.

Köyhillä ihmisillä on kuitenkin vähemmän vapaa-aikaa ja rahaa käytettävissä liikuntaharrastuksiin. Maaseudulla arki on usein fyysisesti hyvinkin rankkaa, mutta kaupungeissa hyötyliikunta voi jäädä vähäiseksi. Tutkimusten mukaan Kolumbiassa ylipainoisuus ja siihen liittyvät terveysriskit ovat yleistyneet etenkin pienituloisen kaupunkiväestön keskuudessa. Naisten ylipaino-ongelmat ovat selvästi yleisempiä kuin miesten.

Taipuuko kankea suomipoika salsan pyörteisiin?

Kun koronatilanne alkaa lopullisesti hellittää niin olen luvannut vaimolleni, että tutustun kolumbialaisen liikuntakulttuurin ehkä tärkeimpään ja ehdottomasti kaikkia kansanosia koskettavaan muotoon: tanssiin. Maan länsiosassa sijaitseva Cali tunnetaan koko maailman *salsa*-pääkaupunkina, kun taas pohjoisessa Karibianmeren rannikkoalueilla tanssitaan etenkin *cumbiaa*.

Tällä hetkellä oma osaamiseni rajoittuu lukion vanhojen tansseihin ja Frederikin diskohitteihin, joten opettelamista riittää!

TOMI LOUNIO

Edustuston päällikön sijainen
Bogotá, Kolumbia
tomi.lounio@formin.fi